

Operation ved mistanke om kræft i æggestokke eller bughinder (åben operation)

På grund af mistanke om kræft i æggestokke eller bughinde har du været igennem et udredningsforløb med en række undersøgelser:

- Gynækologisk undersøgelse
- Ultralydsskanning
- Blodprøver (CA125)
- PET-CT-skanning
- Eventuel udtømning af væske fra bughulen.

Diagnosen er vanskelig at stille, fordi symptomerne på æggestokkræft og kræft i bughinden er diffuse. På baggrund af undersøgelserne har vi dog vurderet, at der er en risiko for, at du har sygdommen. (RMI>200).

Vi vil derfor tilbyde dig en operation. Operationen kan have flere formål:

- At undersøge om diagnosen er korrekt
- At vurdere, om sygdommen har bredt sig i bughulen
- At fjerne al kræftvæv i bughulen.

Lægen, som er ansvarlig for din udredning og behandling, har informeret dig om formålet med din operation, og om hvilken type operation du skal have.

Sådan foregår operationen

Under operationen er du fuldt bedøvet.

Lægen, der skal operere, taler først med dig om, hvad der skal foregå, og herefter bliver du bedøvet.

Inden du bliver bedøvet, får du lagt et drop, som giver dig væske gennem et plastikrør i håndryggen. Du får også lagt et smertekateter i ryggen, som er med til at smertedække dig både under og efter operationen.

Det er lægen, som opererer dig, der vurderer, hvor længe du skal beholde smertekateteret i ryggen. Det vil typisk blive fjernet 1-2 dage efter operationen.

Operationstype 1

Operation for at stille en sikker diagnose og vurdere sygdommens udbredelse (kikkertoperation)

Hvis formålet med operationen er at stille en sikker diagnose og vurdere sygdommens præcise udbredelse, kan det ofte gøres ved en kikkertoperation, en såkaldt laparaskopi.

En kikkertoperation er et forholdsvis lille indgreb, hvor du oftest kan udskrives igen samme dag. Dermed kan vi sikre en hurtig start på anden behandling, fx kemoterapi. I disse tilfælde kan en ny operation komme på tale, efter at du har fået kemoterapi. Hvis det bliver aktuelt for dig, fortæller vi dig om det, mens du er indlagt.

Hvis vi under kikkertoperationen konstaterer, at det er muligt at fjerne al kræftvævet, foretager vi en åben operation og fjerner vævet med det samme.

Operationstype 2

Operation for at fjerne kræftvæv (åben operation)

Hvis vi forud for operationen har vurderet, at vi kan fjerne al kræftvævet i din bughule, foretager vi en åben operation gennem et snit i bugvæggen. Snittet lægges på langs fra navlen og ned mod skambenet.

Operationens omfang afhænger af kræftforandringernes udbredelse, men kan typisk omfatte fjernelse af livmoderen, æggestokke og æggeledere, fjernelse af "fedtforklædet" (omentet) og fjernelse af dele af bughinden.

Hvis det er nødvendigt, vil vi også fjerne dele af fx tyktarm eller tyndtarm. I visse tilfælde vil det betyde, at du skal have tarm-stomi efterfølgende. Vi vil på forhånd have talt med dig om denne mulighed. I sjældne tilfælde kan det være nødvendigt at fjerne milten.

Efter operationen bliver du kørt til opvågningsstuen, hvor du bliver observeret, indtil du er vågen efter bedøvelsen. Først herefter bliver du kørt tilbage på sengestuen.

Sådan forbereder du dig

Spis sundt og dyrk motion

For at få et godt fysisk og psykisk resultat efter operationen er det vigtigt, at du forbereder dig i ventetiden inden.

Det er vigtigt, at du spiser en sund og varieret kost med et højt indhold af protein og mange kalorier. Kosten skal være rig på fibre, og du skal dagligt spise både frugt og

grøntsager. For at få protein, skal du spise kød, fisk, fjerkræ, æg, ost og mælkeprodukter og gerne bruge lidt ekstra smør og fløde.

Daglig motion vil forbedre din kondition. Er du ikke vant til at motionere, vil vi anbefale en daglig, lang gåtur.

Drik proteindrik fra 5 dage før operationen

Vi giver dig på forhånd 16 proteindrikke, som vi anbefaler, at du begynder at drikke fra 5 dage inden operationen.

Du skal drikke 3 proteindrikke om dagen:

- 1 om formiddagen
- 1 om eftermiddagen
- 1 sent om aftenen.

Kom eventuelt isterninger i drikkene. Konsistensen kan sammenlignes med koldskål.

Giv dig god tid til at drikke dem. Proteindrikkene virker allerbedst, hvis du bevæger dig før eller efter, at du drikker dem, fx ved at gå en tur.

Vi giver dig desuden en "grøn recept". Den kan du bruge på apoteket til at købe proteindrikke efter eget valg, hvis du foretrækker en bestemt slags. Med recepten får du 60% tilskud til proteindrikke. Brug også recepten til købe proteindrikke, efter du er blevet udskrevet.

Nedsæt dit tobaksforbrug

Er du ryger, vil det være en fordel for din lungefunktion og for sårets heling efter operationen, at du nedsætter dit tobaksforbrug. Det er naturligvis bedst, hvis du helt stopper med at ryge før operationen.

Hold pause med medicin og medbring den ved indlæggelsen

Tager du medicin, skal du i nogle tilfælde holde pause for at undgå komplikationer ved operationen. Det gælder særligt blodfortyndende medicin, visse smertestillende midler, gigtmicin eller naturmedicin, fx fiskeolie. Følg de anvisninger, du får af lægen om din medicin.

Under alle omstændigheder skal du medbringe din vanlige medicin i den originale emballage ved indlæggelsen.

Mød fastende

Du skal faste, før du skal bedøves. Følg disse regler, medmindre du har fået andet at vide af lægen:

- **Stop med at spise 6 timer før.** Det gælder al mad.
- **Stop med at drikke 2 timer før.** Du må gerne drikke klare væsker indtil 2 timer før. Klare væsker kan være: vand, saftvand, te, kaffe, juice uden frugtkød. Væsken må gerne indeholde sukker. Din krop kan bruge energien, så du har det godt.

- **Put intet i munden fra 2 timer før.** Lad være at tygge tyggegummi, spise pastiller eller andet, der stimulerer dannelsen af spyt.
- **Du må tage medicin som aftalt med anæstesilægen.** Er du i tvivl, så lad være at tage medicinen, men medbring den.
- **Særligt for børn og unge under 18 år.** Følg reglerne ovenfor. Du må drikke klare væsker indtil 1 time før.

Er du i tvivl, så kontakt os. Det er vigtigt for din sikkerhed under bedøvelsen, at du følger reglerne. Du kan se en video om fastereglerne her:

<https://video.RN.dk/sadan-faster-du-for-en-operation>

Spis et sent måltid, inden du skal faste

For dit velbefindende anbefaler vi, at du får et måltid mad, inden du går i seng aftenen inden, og før din faste starter.

Vask dig grundigt før operationen

Tag et bad om aftenen eller morgenen, og vask dig grundigt med vand og sæbe – særligt på stedet for indgrebet. Tag også renvasket tøj på. Undlad at smøre dig ind i fed creme, da det gør det vanskeligt at desinficere dig inden operationen. Så har du gjort det, du kan, for at mindske risikoen for infektion.

Fjern makeup og løse genstande

Af hensyn til hygiejne og sikkerhed under operationen skal du forberede dig således:

- **Makeup.** Fjern al makeup og neglelak. Under operationen skal vi kunne iagttage din hudns naturlige farver.
- **Smykker.** Fjern løse dele såsom smykker, ur og ringe. Smykker er samlingssted for bakterier, der øger risikoen for infektion.
- **Daglige hjælpemidler.** Briller, høreapparat og tandprotese tager vi af dig lige inden narkosen.
- **Kontaktlinser.** Linser må du gerne beholde i. Fortæl dog sygeplejersken, hvis du bruger linser.

Efter operationen

Få noget at spise og drikke

På sengeafsnittet tilbyder vi dig mad og drikke, når du har lyst til det.

Hurtigt ud af sengen

Det er vigtigt, at du efter operationen kommer i gang med at bevæge dig. Det mindsker risikoen for komplikationer. Du skal derfor forvente, at vi allerede kort tid efter, at du er kommet tilbage til sengeafsnittet, beder dig om at stå ud af sengen og gå omkring. Vi støtter dig selvfølgelig i det omfang, du har brug for det.

Sig til, hvis du får kvalme

Nogle patienter får kvalme og opkastning i dagene efter operationen. Det kan skyldes bedøvelsen, smertestillende medicin eller forstoppelse. Er du plaget af kvalme, tilbyder vi

kvalmestillende medicin, men opfordrer dig til at spise trods ubehag, så du får gang i maven.

Sig til, hvis du får smerter

Du kan få smerter, der kan føles som kolik. Vi tilbyder dig smertestillende medicin, og hvis du har behov for mere, må du sige til. Det er vigtigt, at du ikke har flere smerter, end at du kan slappe af og også komme ud af sengen.

Få fjernet kateteret

Du har stadig kateter efter operationen. Vi fjerner normalt kateteret i din blære, samtidig med fjernelse af smertekateter i ryggen.

Tag imod blodfortyndende medicin

For at mindske risikoen for blodpropper efter operationen får du blodfortyndende medicin som en indsprøjtning i bugvæggen.

Hold maven i orden

Du får tilbudt medicin til at holde maven i orden, da det er vigtigt for dit velvære og din heling, at tarmene er i gang. Det første døgn kan du forvente, at din tarm vil være påvirket af bedøvelsen. Det kan give kolikagtige smerter og en del luft i maven. Du kan dog selv afhjælpe smerter ved at komme op at gå, så snart du kan, og ved at drikke mindst 2 liter væske dagligt (9-12 glas) og spise god fuldkost. Vi støtter dig i den grad, du har brug for det. Vi hjælper dig også med at få protein nok ved hjælp af proteindrikke.

Aftal at blive hentet af en pårørende

Aftal at have en pårørende til at ledsage dig eller køre dig hjem. Du må ikke selv køre bil.

Udskrivelse

Tidspunktet for udskrivelse afhænger af operationens omfang, men sker normalt efter 3-5 dage. Vi planlægger udskrivelsen sammen med dig, så vi kan tage højde for forholdene i dit hjem, din tilstand og den eventuelle videre behandling.

Inden du bliver udskrevet, holder vi en udskrivningssamtale. Her anbefaler vi, at du har en pårørende med. Din pårørende er også meget velkommen til at stille spørgsmål.

Når du kommer hjem

Sygemeld dig

Du må forvente at være sygemeldt i en periode efter operationen. Hvor længe du skal være sygemeldt, afhænger af den fysiske aktivitet i dit arbejde samt dit generelle helbred. Som regel er det nødvendigt at være sygemeldt i 4 uger efter denne behandling, men tal med lægen om netop dit behov.

Tag smertestillende medicin efter behov

Du kan have smerter og ubehag i de første 2-3 uger efter operationen. Du kan lindre smerterne med smertestillende medicin fra håndkøb.

Forvent at være oppustet

Din mave kan være oppustet i 4-6 uger efter operationen.

Fortsæt med proteindrik

Vi anbefaler, at du fortsætter med proteindrikke i minimum 6-8 uger efter operationen, da din krop har brug for ekstra protein. Brug – som nævnt – den "grønne recept" på apoteket.

Hvil dig flere gange dagligt

Du kan opleve en større træthed de første 2-4 uger efter operationen. Hvil dig nogle gange dagligt, når du har behov for det. Men sørg også for at komme ud og bevæge dig. Jo mere du bevæger dig, jo mindre træt vil du blive.

Undgå krævende fysisk aktivitet

Du skal undgå tunge løft, hård sport, støvsugning og gulvvask i min. 3 uger efter operationen. Du bør undgå at køre bil de første 2 uger efter operationen. Du kan cykle og køre bil, når du føler dig klar til det. Du skal være i stand til at bevæge fødderne fx fra speeder til bremse, uden at dette medfører smerter i mavemusklerne. Lyt til din krop, og undgå de aktiviteter, som giver smerter.

Undgå karbad, svømmehal og samleje

For at mindske risikoen for infektion fraråder vi dig, at bruge tampon, tage karbad, gå i svømmehal og bade i havet, så længe du bløder eller har blodigt udflåd.

Du bør ikke have samleje i de første 4 uger efter operationen.

Få fjernet klips

De klips, som arrener i din hud er lukket sammen med, skal fjernes ved din egen læge efter 8-10 dage.

Opfølgning

Opfølgning efter behandlingen vil normalt bestå i en telefonsamtale med en sygeplejerske 6 uger efter din udskrivelse. Du bliver desuden indkaldt til en kontrol med ultralydsskanning af underlivet 4 måneder efter din operation ved læge og sygeplejerske i Gynækologisk Ambulatorium. Herefter består opfølgningen i telefonisk kontakt med en sygeplejerske med jævne og planlagte mellemrum eller af kontroller ved læge og sygeplejerske i ambulatoriet. Vi aftaler opfølgningsforløbet med dig, når du får svar på vævsprøverne fra operationen.

Vi tilbyder dig at deltage i vores patientuddannelse, hvor du også kan tage din pårørende med. Her giver vi dig nærmere information om livet efter kræftbehandling, og hvad du selv skal være opmærksom på efter udskrivelse. Vi informerer dig desuden om muligheden for direkte kontakt til afdelingen.

Hvis du skal gennemgå efterbehandling i form af kemoterapi, vil opfølgning foregå i Onkologisk Afdeling.

Kontakt og mere viden

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Vil du vide mere om æggestokkræft, kan du eventuelt læse mere på patienthåndbogen.dk. Søg på 'æggestokkræft'.

Du kan også finde mere information på:

KIU: <https://cancer.dk/kiu>

Kræftens Bekæmpelse: <https://cancer.dk>

Gynækologisk Ambulatorium

Tlf. 97 66 04 30

Vi træffes bedst: Mandag – fredag 9.00 – 11.00

Sengeafsnit for Gynækologi

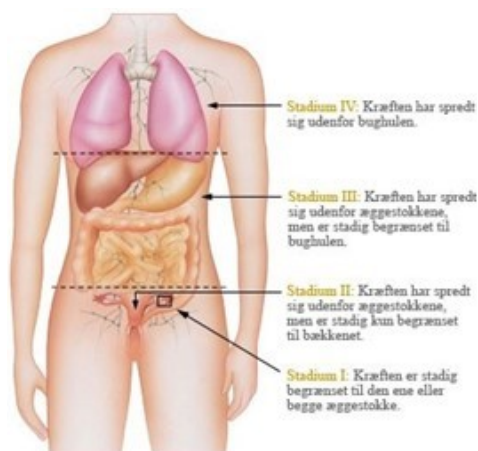
Tlf. 97 66 30 93

Vi træffes bedst: Hele døgnet

Om diagnosen æggestokkræft

Kræft i æggestokkene kan ramme kvinder i alle aldre.

Sygdommen opstår sjældent som en sygdom kun i æggestokkene. Den opstår ofte mange steder på én gang i bughulen. Når sygdommen opdages, og diagnosen stilles, vil sygdommen derfor ofte være i et højt stadium, hvilket betyder, at den har spredt sig til flere steder. Stadierne kan ses på denne figur:

Hvis sygdommen fortsat er i stadium I, kan den ofte behandles alene ved en operation, hvor begge æggestokke og æggeledere, livmoder, "fedtforklædet" og lymfeknuder i underlivet og langs hovedpulsåren som regel fjernes.